

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА

Кафедра педагогіки та методики початкового навчання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Директор факультету

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та методика навчання педагогіки

(назва навчальної дисципліни)

освітнього ступеня **Магістр**

(шифр і назва напрямку підготовки)

напряму підготовки **01 Освіта / Педагогіка**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **013 Початкова освіта**

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

Факультет педагогіки і психології

(назва інституту, факультету, відділення)

Київ – 2019 р.

Робоча програма з Теорії та методики навчання педагогіки для студентів спеціальності Початкова освіта „___” _____, 20__ року __ с.

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми, затвердженої на Вченій раді від «__» «_____» 20__ р., протокол № __.

Розробники: канд. пед. наук, доцент Коханко Оксана Григорівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Протокол від “___” _____ 20__ року № __

Завідувач кафедри _____

_____ (__ Шапошнікова І.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“___” _____ 20__ року

Схвалено методичною радою факультету за напрямом підготовки (спеціальністю) _____ Початкова освіта _____

(шифр, назва)
Протокол від “___” _____ 20__ року № __

“___” _____ 20__ року Голова _____

(_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис дисципліни

Шифр дисципліни _____

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 01 Освіта (шифр, назва)	Кількість кредитів - 3		Методи навчання: - словесні - наочні - практичні
Спеціальність 013 Початкова освіта (код, назва)	Загальна кількість годин - 90		
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень Магістр (бакалавр/магістр)	Лекції:		
	10 год.	8 год.	
	Практичні заняття:		
Нормативна	16 год.	4 год.	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом I	-		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
	Індивідуальна робота:		
Семестр I	-		
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота	64 год.	78 год.	Форма підсумкового контролю: екзамен
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання - українська			

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес вивчення педагогіки.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна „Теорія та методика навчання педагогіки” враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: “Вступ до спеціальності”, “Загальні основи педагогіки”, “Історія педагогіки”, “Дидактика”, “Теорія та методика вихання”, “Школознавство” та забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок із психолого-педагогічних дисциплін освітнього рівня «магістр».

Мета викладання навчальної дисципліни спрямована на оволодіння студентами знаннями про найбільш ефективні шляхи навчання і організації пізнавальної діяльності студентів із засвоєння педагогічних знань, формування їх фахових компетентностей.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Теорія та методика навчання педагогіки” є :

- систематизувати та узагальнити існуючий досвід викладання педагогіки у вищих навчальних закладах, з’ясувати особливості навчання педагогіки як складової педагогічної освіти;

- аналізувати підходи до відбору змісту та визначення структури навчального предмету, яка буде спрямована на забезпечення студентами високого рівня педагогічної підготовки, розвитку їх творчого педагогічного мислення, формування гуманної позиції педагога тощо;

- обґрунтувати принципи, форми і методи та організацію навчального процесу з педагогіки, відібрати і систематизувати форми, методи і прийоми навчання педагогіки, які забезпечать найбільш ефективно вивчення даного предмету та будуть сприяти підвищенню його ролі у професійному становленні педагога;

- оволодіти шляхами управління пізнавальною діяльністю студентів під час вивчення педагогіки.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують.

Під час вивчення курсу студенти засвоюють **знання:**

- педагогіки як науки та навчального предмету у професійній підготовці вчителя;

- місця та ролі педагогічних знань у професійному становленні вчителя;

- методологічних засад та принципів відбору змісту і структури педагогіки як навчального предмету;

- особливостей форм, методів і прийомів викладання та вивчення педагогіки у професійному становленні вчителя.

На основі цих знань повинні бути сформовані такі **уміння:**

- вміти визначати зміст навчального предмета через з’ясування кола наукових понять, законів, теорій, фактів, що становлять основи даної науки та

враховуючи принципи її побудови: науковості, системності, дотримання пріоритету загальнолюдських цінностей;

- вміти конкретизувати зміст навчального предмета з педагогіки у вигляді альтернативних програм та підручників відповідно до рівня базової підготовки студентів та мети їх професійного становлення;

- вміти визначати систему знань, умінь та навичок, які передбачається сформувати у студентів під час вивчення навчального предмету педагогіки та організувати роботу з їх засвоєння та оволодіння під час педагогічної практики та навчальних занять;

- вміти відбирати методи, засоби, форми організації навчальної діяльності студентів під час педагогічної практики та навчальних занять з педагогіки;

- вміти технологічно забезпечувати процес навчання педагогіки на засадах сучасних технологій та інноваційних підходів: особистісно-орієнтованою, диференційованого та індивідуального, інтегрованого навчання, використовуючи модульно-рейтингові технології;

- вміти співвідносити раціональне та емоційне, конкретне та абстрактне, образне та логічне, індукцію та дедукцію під час навчання педагогіки залежно від характеру навчального матеріалу, рівня пізнавальних можливостей студентів та ступеня їх підготовки.

- вміти активізувати і стимулювати пізнавальну діяльність студентів за допомогою дидактичної системи вправ і задач з метою розвитку їх професійної компетентності, педагогічного мислення і світогляду.

“Теорія та методика навчання педагогіки” виконує завдання підготувати магістрів до проходження стажування на відповідній кафедрі як майбутніх викладачів-дослідників.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 години.

№ з / п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна (вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади викладання педагогіки в ВПНЗ											
1	Тема 1.1. Предмет і завдання курсу Історія ставлення педагогічної науки та навчальної дисципліни в системі підготовки майбутніх учителів.	4	2	2	-	8	2	2	-	-	15
2	Тема 1.2. Основи побудови змісту курсу «Педагогіка» у сучасних ВПНЗ	4	2	2	-	10	4	2	2	-	15
Змістовий модуль 2. Методичні особливості викладання педагогіки у ВПНЗ											
4	Тема 2.1 Вивчення основних розділів з педагогіки.	6	2	4	-	18	2	2	-	-	15
5	Тема 2.2. Процес навчання педагогіки у ВПНЗ	8	2	6	-	18	4	2	2	-	18
6	Тема 2.3. Інноваційні підходи у навчанні педагогіки	4	2	2	-	10				-	15
Разом: 90 год.		26	10	16	-	64	12	8	4	-	78

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
	<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади викладання педагогіки в ВПНЗ</p> <p>Тема 1.1. Предмет і завдання курсу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет методики викладання педагогіки. Методологія педагогічного дослідження. 2. Основні завдання та значення курсу. 3. Принципи навчання педагогіці та їх характеристика. 4. Функції професійної діяльності викладача педагогічних дисциплін у ВПНЗ. 5. Особливості кредитно-модульної системи у процесі підготовки майбутніх учителів із педагогічних дисциплін. 6. Історія ставлення педагогічної науки та навчальної дисципліни в системі підготовки майбутніх учителів. <p>Тема 1.2. Основи побудови змісту курсу «Педагогіка» у сучасних ВПНЗ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика змісту професійної підготовки майбутнього вчителя за спеціальністю «Початкова освіта». 2. Документи, що регулюють зміст освіти професійної підготовки майбутнього вчителя за спеціальністю «Початкова освіта» (державний стандарт вищої освіти, навчальні плани, ОКХ і ОПП, навчальні програми, навчальні підручники) 3. Характеристика структури вивчення курсу «Педагогіка». <p>Змістовий модуль 2. Методичні особливості викладання педагогіки у ВПНЗ</p> <p>Тема 2.2. Вивчення основних розділів з педагогіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення загальних основ педагогіки та вступу до спеціальності. 2. Вивчення історії педагогіки. 3. Вивчення дидактики початкової школи. 4. Вивчення теорії та методики виховання. 5. Вивчення особливостей організації і управління навчально-виховними закладами. <p>Тема 2.3. Процес навчання педагогіки у ВПНЗ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми організації навчання педагогіці (лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи, спецкурси, спецсемінари та ін..) 2. Методи, прийоми та засоби навчання педагогіці 3. Організація самостійної діяльності студентів в ході вивчення педагогіки. <p>Тема 2.4. Інноваційні підходи у навчанні педагогіки</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нетрадиційні методи та форми навчання у ВПНЗ. 2. Мультимедійна презентація як ефективний засіб підвищення пізнавальної діяльності студентів. 3. Сучасні педагогічні технології викладання педагогіки у ВПНЗ. 		

4.2. Плани семінарських, практичних, лабораторних занять

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання курсу. Історія становлення педагогічної науки і навчальної дисципліни	2
2	Документи, що визначають зміст підготовки майбутніх учителів початкової школи та викладання педагогічних дисциплін	2
3	Характеристика структури вивчення педагогіки. Методика вивчення загальних основ педагогіки зі вступом до професії	2
4	Теоретичні засади та методика викладання історії педагогіки	2
5	Теоретичні засади та методика викладання дидактики	2
6	Теоретичні засади та методика викладання теорії та методики виховання	2
7	Методичні особливості викладання школознавства; варіативних курсів з педагогіки	2
8	Інноваційні технології у викладанні педагогіки	2

6.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдань для самостійної роботи	Форма звітності	Рекомендовані інформаційні джерела (основні)
1	Здійснити порівняльний аналіз розвитку педагогіки як науки і навчальної дисципліни	Таблиця	Основна: 7; 11
2	Проаналізувати структуру підручників з педагогіки та порівняти їх (не менше 20)	Таблиця	Основна: 7 Підручники: 1-47
3	Розробити методичний комплект з «Історії педагогіки» на одну із тем (лекція, практичне заняття, мультимедійна презентація, тестові завдання)	Методичний комплект	Основна: 1, 2, 7, 9, 10 Підручники: 3, 5, 7, 9, 10, 19, 22, 23, 37, 42, 44
4	Розробити методичний комплект з «Дидактики» на одну із тем (лекція, практичне заняття, мультимедійна презентація, тестові завдання)	Методичний комплект	Основна: 1, 2, 3, 7, 9, 11 Підручники: 1, 2, 4, 8, 10, 14, 21, 26, 29, 33, 39, 45, 46
5	Розробити методичний комплект з «Теорії та методики виховання» на одну із тем (лекція, практичне заняття, мультимедійна презентація, тестові завдання)	Методичний комплект	Основна: 1, 2, 7, 9, 11 Підручники: 3,

			4, 6, 10, 16, 17, 21, 24, 26, 30, 34, 35, 44
6	Розробити 10 інтерактивних вправ для студентів на практичне заняття (на змісті педагогіки)	Конспект	Підручники: 1-47 + додаткова література

V. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю:*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання.

5.2. *Форми і методи підсумкового контролю:*

екзамен.

5.3. *Критерії оцінювання знань студентів:*

1) якість знань (правильність, повнота, глибина, системність, дієвість, узагальненість, міцність);

2) ступінь сформованості професійних умінь з дисципліни;

3) ступінь самостійності в навчальній діяльності;

4) досвід творчої пошукової діяльності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1		Змістовий модуль № 2						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Модульна контрольна робота		
10	10	15	15	15	15	20	100	100

$$200 / 2 = 100$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до екзамену

1. Проаналізувати предмет методики викладання педагогіки.
2. Охарактеризувати методологію педагогічного дослідження.
3. Охарактеризувати методологічні підходи до викладання педагогічних дисциплін (системний, аксіологічний (ціннісний), діяльнісний, особистісно-орієнтований, компетентнісний і т.д.).
4. Обґрунтувати основні завдання та значення курсу педагогіки для підготовки майбутніх учителів.
5. Охарактеризувати основні принципи навчання студентів педагогіці.
6. Розкрити історію ставлення педагогічної науки та навчальної дисципліни в системі підготовки майбутніх учителів.
7. Проаналізувати основні функції професійної діяльності викладача педагогічних дисциплін у ВПНЗ.
8. Розкрити особливості кредитно-модульної системи у процесі підготовки майбутніх учителів із педагогічних дисциплін.
9. Охарактеризувати зміст професійної підготовки майбутнього вчителя за спеціальністю «Початкова освіта» та назвати документи, які його визначають.
10. Розкрити та проаналізувати професіограму вчителя початкової школи.
11. Проаналізувати основні виробничі функції вчителя початкової школи.
12. Розкрити поняття компетентнісного підходу до підготовки майбутніх учителів початкової школи.
13. Проаналізувати сутність, структуру та призначення Державного галузевого стандарту вищої освіти зі спеціальності «Початкова освіта».
14. Проаналізувати сутність, структуру та призначення навчальних та робочих планів зі спеціальності «Початкова освіта».

15. Проаналізувати сутність, структуру та призначення навчальних програм (типових та робочих) зі спеціальності «Початкова освіта».
16. Проаналізувати сутність, структуру та призначення навчальних підручників та посібників з педагогіки для підготовки майбутніх учителів початкової школи.
17. Охарактеризувати структуру викладання курсу «Педагогіки» у ВПНЗ.
18. Охарактеризувати особливості побудови та викладання загальних основ педагогіки та вступу до спеціальності.
19. Охарактеризувати особливості побудови та викладання історії педагогіки.
20. Охарактеризувати особливості побудови та викладання дидактики початкової школи.
21. Охарактеризувати особливості побудови та викладання теорії та методики виховання.
22. Охарактеризувати особливості побудови викладання організації і управління навчально-виховними закладами (школознавства).
23. Охарактеризувати особливості викладання вибіркових курсів з педагогіки студентам спеціальності «Початкова освіта».
24. Проаналізувати форми організації навчання педагогіці (лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи та ін.).
25. Розкрити сутність, завдання та призначення лекцій у процесі викладання педагогічних дисциплін.
26. Розкрити види лекцій з педагогіки та вимоги до їх проведення.
27. Розкрити завдання та особливості підготовки проблемної лекції з педагогіки.
28. Розкрити сутність, завдання та значення семінарських занять з курсу «Педагогіки».
29. Розкрити сутність, завдання та значення практичних занять з курсу «Педагогіки».
30. Розкрити сутність, завдання та значення лабораторних занять з курсу «Педагогіки».

31. Проаналізувати сутність, завдання та значення організації самостійної діяльності студентів в ході вивчення педагогіки.
32. Проаналізувати ефективні методи та прийоми навчання педагогіці.
33. Проаналізувати ефективні засоби навчання педагогіці.
34. Проаналізувати інноваційні підходи у навчанні педагогіки та охарактеризувати нетрадиційні методи та форми навчання педагогіці у ВПНЗ.
35. Проаналізувати можливості впровадження у процес викладання педагогіки інтерактивних форм і методів співпраці викладача і студентів.
36. Проаналізувати особливості організації науково-дослідної роботи студентів з педагогічної науки.

**VI. Навчально-методична карта дисципліни
«Теорія та методика навчання педагогіки»**

Всього – 90 год., лекції – 10 год., практичні – 16 год., самостійна робота – 64 год., екзамен.

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20							
Модуль	Модуль 1										Модуль 2																
Лекції	1					2					3					4					5						
Дати																											
Теоретичні розділи	Теоретичні засади викладання педагогіки в ВПНЗ										Методичні особливості викладання педагогіки у ВПНЗ																
Теми лекцій	Предмет і завдання курсу					Основи побудови змісту курсу «Педагогіка» у сучасних ВПНЗ					Вивчення основних розділів з педагогіки					Процес навчання педагогіки у ВПНЗ					Інноваційні підходи у навчанні педагогіки						
Теми практичних занять	Предмет і завдання курсу. Історія становлення педагогічної науки і навчальної дисципліни		Документи, що визначають зміст підготовки майбутніх учителів початкової школи та викладання педагогічних дисциплін			Характеристика структури вивчення педагогіки. Методика вивчення загальних основ педагогіки зі вступом до професії					Теоретичні засади та методика викладання історії педагогіки		Теоретичні засади та методи викладання дидактики		Теоретичні засади та методи викладання теорії та методики виховання			Методичні особливості викладання школознавства; варіативних курсів з педагогіки					Інноваційні технології у викладанні педагогіки				
Самостійна робота	1) Складання опорних схем та конспектів до теоретичних розділів. 2) Аналіз педагогічних задач, ситуацій. 3) Творчі роботи.										1) Складання опорних схем та конспектів до теоретичних розділів. 2) Аналіз педагогічних задач, ситуацій. 3) Творчі роботи.																
Види контролю	<p align="center">1. Модульна контрольна робота 2. Індивідуальне практичне завдання ЕКЗАМЕН</p>																										

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу в вищих закладах освіти. – К.: Компас, 1997

3. Бондар В. Модульно-рейтингова технологія вивчення навчальної дисципліни (на матеріалі дидактики).- К, 1999. – С.36 – 48.
4. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001 – 337с.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.:Либідь, 1997. – 376с.
6. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: Монографія / За ред. Н. Г. Нічкало. – Хмельницький: ТУП, 2002.– 334 с.
7. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 375 с.
8. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37–38. – Ст. 2004 (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 76-VIII від 28.12.2014).

9. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. /[Курлянд З. Н., Хмельюк Р. І., Семенова А. В., Бартенева І. О., Богданова І. М.] /За ред. З. Н. Курлянд. – 3-є вид., перероб., доп. – К.: Знання, 2007. – 495 с.

10. Проблеми актуалізації курсу історії педагогіки: конспект лекцій для студентів педагогічних інститутів /Укл. Вовк Л.П. – К.; КДПШ, 1992 – 48с.

11. Савин Н.В. Методика преподавания педагогики: Учеб. пособие для фак. повышения квалификации. – М.: Просвещение, 1987. – 207 с

Підручники і посібники з педагогіки

1. Бондар В. І. Дидактика. – К., Либідь, 2005. – 264 с.
2. Бондар В.І., Коханко О.Г. Дидактика: теорія і технологія її вивчення. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності «Початкова освіта»/ - К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 145 с.
3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-е вид., доопр. і доп. – Дрогобич: Коло, 2006. – 608 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.: "Академія", 2001. – 576 с.
5. Вульфів Б.З., Иванов В.Д. Основы педагогики в лекциях, ситуациях, первоисточниках. – М., 1997. – 288 с.
6. Галузьяк В.М., Сметанский М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навч. посібник. – 2-е вид., випр. і доп. – Вінниця: "Книга-Вега", 2003. – 416 с.
7. Гусак П. Мартіросян Л. Історія педагогіки України: посібник для студентів. - Луцьк, 1996.
8. Дидактика средней школы / Под. ред Онищука В.А. – К., 1987. – 34 с.
9. Джурицкий А.Н. История педагогики. – М., 2000.
10. Дубасенюк О.А. Практичні завдання та задачі з курсу педагогіки: Навч. посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. – 108 с.
11. Державна національна програма “Освіта: Україна ХХІ століття. – К.: Райдуга, 1994. – 61 с.
12. Ильина Т.А. Педагогика. Курс лекций. – М., 1984. – 496 с.

13. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.
14. Зайченко І.В. Педагогіка. – К., 2006.
15. Закон України “Про Освіту” (від 5.09.2017)
16. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва. – К., 1983. – 320 с.
17. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді від 16.06.2015 // <http://www.mon.gov.ua>
18. Концепція «Нова українська школа». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>.
19. Левківський М.В. Історія педагогіки. – К., 2008.
20. Лозова В.І., Москаленко П.Г., Троцько Г.В. Педагогіка. Розділ “Дидактика”. – К., 1993. – 140 с.
21. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. пос. для студ. пед. навч. закл. – Харків, 1997. – 338 с.
22. Любар О.О. Стельмахович М.Г. Історія української педагогіки – Київ, 1999.
23. Макаренко А.С. Вибрані педагогічні твори. – М., 1977. – Т.1.
24. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. – К., 2006.
25. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К., 2012. – 228 с.
26. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. – К., 2001. – 608 с.
27. Общие основы педагогики // Под ред. Ф.Ф. Королёва, В.Е.Гмурмана. – М., 1967. – 390 с.
28. Педагогіка: Хрестоматія / укл. А.І. Кузьмінський, В.Л. Омельченко. – К., 29. 2003.
30. Педагогіка / Под ред Ю.К. Бабанского. – М., 1988. – 479 с.
31. Педагогіка / Под ред. В.А. Сластенина. – М., 1997. – 512 с.
32. Педагогіка / За ред М.Д. Ярмаченка. – К., 1986. – 540 с.
33. Педагогіка / За ред. Кондратюка А.П. – К., 1978. – С. 9.
34. Подласый В.И. Педагогика. Новый курс: Учебник: В 2-х кн. – М.: Изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1. “Общие основы”. – 576 с.
35. Подласый В.И. Педагогика. Новый курс: Учебник: В 2-х кн. – М.: Изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 2. “Процесс воспитания”. – 256 с.
36. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А. Дубасенюк. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 482 с.
37. Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад // Освіта. – 1993. – 3 вересня.
38. Развитие народной школы и педагогической мысли на Украине / за ред. М.Д. Ярмаченка - К., 1991.
39. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельнікова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. – К., 1998. – 143 с.
40. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. – К., 1999. – 368 с.
41. Скаткин М.Н. Педагогическое исследование. – М., 1982. – 356 с.

42. Смирнов В.И. Общая педагогика в тезисах, дефинициях, иллюстрациях. – М., 1999. – 416 с.
43. Ушинський К.Д. Про користь педагогічної літератури: Твори: У 6 т. – К., 1954. – Т. 1. – С. 33-49.
44. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Педагогическая антропология: Предисловие // Хрестоматия по истории школы и педагогики в России / Под ред. Ш.И. Ганелина. – М., 1974. – 527 с.
45. Фіцула М.М. Педагогіка. – Київ, 2000. – 544 с.
46. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – 3-є вид. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 168 с.
47. Харламов И.Ф. Педагогика. – М., 1999. – 519 с.
48. Якса Н.В. Основы педагогических знаний: Навч. посібник. – Київ: Знання, 2007. – 358 с.

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 2017/2018н.

